

MATÚŠ LUDMA

CHYBA 503

Cena spoločnosti ESET
pre najlepšiu sci-fi poviedku 2020

CHYBA 503

„Ty tupec,“ precedím pomedzi zuby. „Ty sprostý vôl!“

Idem sám po gigantickom parkovisku zaplnenom nehybnými autami. Toto parkovisko nie je stavané pre peších. Z týchto áut nikto vystupovať nebude. Ja jediný tadiaľto kráčam, kľučkujem, brodím sa v špinavom snehu a trasiem sa od zimy. Des. Nič príjemné. Dôvod môjho hnevu je však celkom iný.

„Ty idiot,“ pripomeniem si, aby som náhodou nezabudol, čo si o sebe myslím. Snažím sa dostať k hlavnej budove depa. Už som tu raz bol. Išiel som si vyzdvihnúť zabudnutú peňaženku. Nič neobvyklé. Zabudnutá peňaženka, mobil, nákup, batoh. Od doby, čo začali byť populárne autonómne taxíky, sa to ľuďom stáva bežne. Ťuknutím ukončíte jazdu a o nič sa nestaráte. Pohodlné lacné taxíky bez vodiča. Nie je ťažké v nich niečo zabudnúť. Niečo. Toto ale nie je niečo.

Žalúdok mám stiahnutý a skrehnutými prstami si pridržiam kabát. Stúpim na kus ľadu a skoro neudržím rovnováhu. Chodník? Poobzerám sa v márnej nádeji. Vidím ale iba v snehu vyjazdené koľaje. Žiaľ, ani tie nevedú mojím smerom.

„Tupec,“ vravím si dnes už asi tisícpäťstýkrát. Viem, že sa nič vážne nestalo, ale napriek tomu mám pocit nesmierného zlyhania. Posral som to viac ako obyčajne. Televízia, napadne mi. Čo ak tu bude televízia? Pred očami vidím reportáž: *Zabudol syna v taxíku! Otec, ktorý zlyhal!*

„Idiot!“ vykriknem a v záchvate zlosti si sekнем rukou do boku. Bolest' mi nečakane pomôže. Upokojím sa a zosmutniem. Ako rodič som zlyhal. To sa nedá poprieť. Ale čo Viktor? Čo ak z toho bude mať traumu? Čo ak už nikdy nevkročí do žiadneho auta?

Nezmysel, utešujem sa. Už nie je malý. Chodieval v taxíku aj sám. Keď som sa mu konečne dovolal, nebol vôbec rozrušený. Bolo mu to *úplne* jedno. Určite hral celý čas tú prekliatu simuláciu.

Za niekoľkými radmi áut už vidím vchod. Čo im vlastne poviem? Hľadám syna? Ktorým smerom sú straty a nálezy?

Ty tupé hovädo. Dieťa tu určite ešte nemali.

*

Mýlil som sa. Z recepcie ma poslali do vedľajšej budovy, ktorá je určená *výhradne* zabudnutým deťom. Nie je veľká, ale aj tak som mierne otrasený. Celá budova? Od depa k nej vedie chodník. Konečne. Teraz hľadám, pre zmenu, vchod. Budova má sklenené steny. Kráčam popri nich a zazerám dovnútra. Bufet, ihrisko, hala s niekoľkými dverami. Na jedných je veľký nápis *Jasle*, na ďalších nápis *Medik*. Kráčam ďalej. Neďaleko predomnou vyjde z dverí pani s kočíkom. Keď ma uvidí, skrívá pery, prehodí si kožuštinovú kapucňu a vydá sa opačnou stranou. Začínam chápať. Celá budova, vravím si, ale nikto o tom nehovorí. Rodičia sa hanbia a nechávajú si to pre seba. Ani firma sa nemá čím chváliť. Nechce zbytočne plašiť rodinných zákazníkov. Deťom sa nemôže nič stať, autá si udržiavajú príjemnú klímu, aby boli pripravené. Príjemný zážitok to ale nebude.

Vojdem do dverí, z ktorých vyšla žena s kočíkom, a ocitnem sa v miestnosti pripomínajúcej veľkú čakáreň. Na jej druhom konci sedia pri stoloch dvaja policajti, muž a žena.

*

Viktora priviedla policajtká. Pocit úľavy, keď ho mám konečne pred sebou, sa dá len ťažko opísať. Usmejem sa, čupnem si a rozpažím ramená vo vrúcnom geste.

„Ahoj, hrdina!“ poviem a hlas mi trochu preskočí.

„Nebud' trápny, oco.“

Zabehne mi. V záchvate kašľa sa snažím nabrat' dych a vedľa stojaci policajt ma pohotovo tresne po chrbte, že skoro padnem na kolená. Keď vidím, ako sa znovu naprahuje, posunkami mu ukazujem, že ďakujem, ale nie je treba.

„Pán, ehm, Malina?“ poďide ku mne policajtká, ktorá priviedla Viktora.

„Áno?“ odpovedám priduseným falzetom.

„Musíme ešte vyplniť protokol. Váš občiansky preukaz, prosím.“

Vyberiem z kabáta peňaženku, zalovím v nej a podám jej ho. Ona si sadne pred počítač a naznačí mi, že si mám sadnúť na stoličku vedľa nej.

Prekvapí ma to. Nie naproti, ani cez roh stola. Priamo vedľa nej, bok po boku. Zvláštne, ale už som o tom počul. Polícia si vylepšuje imidž. Snaží sa o *ľudskejší* prístup. Už nie ste vypočúvaná osoba, ste klient. Nepozeráte sa bezmocne na vyplňanie protokolu, ste jeho spoluautorom. Pekná absurdita, hovoril som si. V súčasnej chvíli som ale vďačný.

Sadnem si a pozorujem, ako opakovane prikladá môj preukaz k čítačke pod monitorom. Bezvýsledne. Ešte chvíľu to skúša a potom stratí trpezlivosť. Pleskne preukazom o stôl.

„Budete diktovať,“ povie podráždene a položí ruky na klávesnicu.

„Pohlavie?“

Pobavene sa na ňu pozriem a priznám, že som muž.

„Meno?“ pokračuje.

„Marián Malina,“ odpovedám slušne.

„Rodné číslo?“

Zaujímavé. Všimla by si vôbec, keby som jej diktoval nezmysly? Nemyslím si, ale radšej to neskúšam.

„Adresa?“

„Slanice stopätnásť.“ Žiadna ulica, žiadne orientačné číslo. Bývame na samote za mestom.

„Povolanie?“

„Programátor,“ odpoviem. Prvá informácia, ktorú si nemohla opísať sama z občianky. Policajтка rozklikne pole a chvíľu pátra v zozname.

„Také povolanie tu nie je,“ prehlási napokon rezolútne. Akoby som si ho práve vymyslel. Nemajú tam programátora, vravím si, čo tam teda majú?

„Vývojár?“ skúsím, ale bez úspechu. „Developer?“ nevzdávam sa. Niečo našla.

„Developer, stavba a predaj nehnuteľností,“ prečíta zo zoznamu.

„Nie, nie,“ krútim hlavou, „to je niečo iné.“ Premýšľam ďalej. Popustím trochu uzdu fantázii a niečo mi napadne: „Softvérový inžinier?“ opýtam sa váhavo. Ona zase zaroluje a niečo označí. Zrejme úspech! Klikne a v kolónke sa objaví text *Inžinier*.

„To nie,“ protestujem, „ja nie som inžinier, som iba softvérový inžinier.“

Vyvalí na mňa oči. „Tak si rozmyslite, čo vlastne ste!“

Vzdám to. Nechám tam inžiniera. Ako keby na tom záležalo.

„Stav?“ pokračuje podráždene policajtká.

V hrdle mi naskočí hrča. „Č-čo prosím?“ vykokcem.

„Stav,“ zopakuje policajtká ešte ráznejšie.

„Ach tak,“ zamrvm sa. „Viete, ono je to trochu komplikovanejšie,“ vysúkam zo seba. Snažím sa zhlboka dýchať. „Totiž, moja manželka, ona je v... ona je v kryogenickom spánku.“

Dýcham. Pravidelne, pomaly. Policajtká sa na mňa mlčky pozerá. Prižmúri oči.

„O niečom takom som ešte nepočula,“ povie.

„Vidíte,“ usmejem sa smutne, „a ja som zase nepočul o tejto záchytke pre deti zabudnuté v taxíku.“

Chvíľu sa na mňa mračí, potom sa postaví a odíde za kolegom. Rukou mi ešte naznačí, že mám ostať sedieť.

Sedím. Chvíľu pozerám na monitor, potom sa otočím. Viktor sedí pri sklenenej stene vedľa vchodových dverí. Na ušiach má slúchadlá a pozerá do mobilu. Za ním je rozľahlé parkovisko. Flotila uniformných autonómnych vozidiel zaparkovaných pri napájacích staniách, pripravených na pokrytie najbližšej dopravnej špičky. Pamätám si obdobie, kedy to vyzeralo, že technologický progres stagnuje. Zdalo sa, že rozvoj prebieha akurát tak v oblastiach virtuálnej reality, počítačových hier a ich príslušenstva. Ale tento trh sa časom presýtil. Vtedy veľké herné štúdiá a softvérové spoločnosti začali diverzifikovať. Začali investovať do iných oblastí. Skutočnejších. Automatizácia práce, farmácia, inteligentné stavby, samoriadiace autá. Hovorí sa, že tie oblasti nie sú náhodné. Ľudia, ktorí nemusia šoférovať, totiž môžu pozeráť videá s reklamou. Ľudia, ktorí menej pracujú, môžu tráviť viac času hraním videohier. A pacienti pripútaní na lôžko sú cieľová skupina pre virtuálnu realitu. Príkladov sa dá nájsť veľa.

Napriek tomu je to úplný nezmysel. Progres síce ženie aj vidina zisku, ale vidieť za automatizáciou práce snahu o lepšie tržby z predaja počítačových hier, to je absurdné. Zamieňanie korelácie s kauzalitou. A keby to aj bola pravda, čo nie je, nemôžeme predsa firmám vyčítať, že chcú produkovať zisk. Ved' to je dôvod, prečo existujú.

Niekedy však firmy skutočne zájdu príďaleko. Začnú klamať alebo vykorisťovať. Vtedy musí zasiahnuť štát. Ale to je úplne normálne, veď presne kvôli tomu štáty vznikli, aby chránili svojich občanov. Ten náš to dokonca v poslednom čase trochu preháňa, snaží sa občanov chrániť pomaly aj pred slobodnou vôľou a božím hnevom.

„Tá vaša kryo-genetická žena...“ preberie ma z úvah policajtky.

„Manželka v kryogenickom spánku,“ opravím ju sucho.

„Áno, pardon, ako hovoríte. Môžem sa opýtať na nejaké ďalšie informácie?“

Sklopím oči. Vôbec nemám chuť o tom rozprávať, ale asi budem musieť. Nadýchnem sa a pustím sa do vysvetľovania.

„Moja manželka bola... je... vážne chorá,“ začnem. Tvár policajtky je bez výrazu. „Jej stav sa zhoršoval, a tak sme si zaplatili kryocentrum. Kúpili sme si čas.“

Kúpili. Doslova. Poist'ovňa to neprepláca. Ale pre tú štipku nádeje by som bol ochotný zaplatiť čokoľvek.

„Zmrazia vás,“ pokračujem, „ale je to riziková operácia.“

Riziková a strašná. Krvným riečišťom do vás napumpujú chemikálie. Ďalším roztokom vyplnia tráviaci trakt, pľúca, dutiny a Eustachovu trubicu. A nakoniec ten tlak. Gigantický tlak, ktorý pri ochladzovaní zabráni vode potrať bunkové membrány.

Obzriem sa, aby som skontroloval, či Viktor nepočúva. Má slúchadlá. Napriek tomu sa nakloním k policajtky a stíšim hlas: „Nemáte žiadnu záruku, že sa vás podarí oživiť. Naopak. S ubiehajúcim časom vaša šanca na oživenie rýchlo klesá. Našou alternatívou ale bola iba... smrť.“

Pery sa mi stiahnu tak, že prestanú existovať. Pred očami mám ten deň. Najstrašnejší deň môjho života. Zmrazovanie totiž nebolo ani zďaleka to najhoršie. Najhoršie bolo lúčenie. Objatie, z ktorého sme sa nedokázali rozdeliť, Kristína, ja ani Viktor. Slzy. Nedokázali sme sa pustiť. Vedeli sme, že je možno posledné. To, čo sa dialo potom, si pamätám len málo. Zostali mi v hlave iba útržky. Keby som mohol, nechcem si pamätať ani tie. Zúfalstvo. Plačúci Viktor na mojich rukách, jej ľadovomodrá tvár, bolesť, strašná bolesť.

Utriem si rukávom oko a pozriem na policajtku. Vyzerá zmätene. Párkrát si odkašle a poškriabe sa na hlave.

„Áno, áno,“ povie s hraným súcitom. „Mňa ale zaujímalo, či za ňu odvádzate sociálne a zdravotné poistenie.“

Otvorím ústa, ale nie preto, že by som chcel niečo povedať.

„N-nie, neodvádzam.“

Ona niekam klikne a pýta sa ďalej: „Môžete sa v súčasnej dobe znovu oženiť?“

Preč. Preč z tohto strašného miesta!

„Myslím... podľa súčasnej ligi-legislatívy... že áno,“ vykokcem. Ešte nedávno som to nevedel. Počul som, ako sa o tom rozprávajú kolegovia v práci. „Po polroku kómy alebo kryogenického spánku môžete... môžete sa znovu oženiť. To ale neznamená, že...“

Nenechala ma dopovedať. Klik a v kolónke *Stav* sa objaví text *Slobodný*. Som v takom šoku, že ani neprotestujem.

„Ešte posledná otázka, pán Malina. Popíšte mi, ako ste zabudli syna v taxíku.“

Nie som schopný premýšľať. Hlavu mám prázdnu. Dnešné udalosti mám ale tak hlboko vryté do mozgu, že premýšľať vlastne vôbec nepotrebujem.

„Viezol som ho do školy,“ recitujem neprítomne, „taxíkom, moje auto je v servise. Zastavil som sa cestou v obchode. Viktor v aute zaspal, a tak som ho nechal vnútri. Ako som kráčal do obchodu, v telefóne som zrejme namiesto *Parkovať* stlačil *Ukončiť jazdu*. Omylom. Reflexívne. Vôbec som si to neuvedomil.“

Policajтка píše rýchlo, ale aj tak na ňu musím čakať. Keď sa ťukanie zastaví, otupeným hlasom pokračujem: „Zistil som to, až keď som sa vrátil. Skúsil som si taxík privolať späť. Niekedy sa to dá, ak si ho medzičasom nikto iný nezavolá. Ale už bolo neskoro. Aplikácia mi to nedovolila. Keď som zavolať na zákaznícku linku, povedali mi, že mám prísť do depa.“

„A prečo chlapec vnútri neaktivoval núdzové zastavenie?“

„Spal. Snažil som sa mu dovolať, ale mal vypnuté zvonenia. Našťastie som vedel, že je v poriadku. Nosí športový náramok. Z rodičovského účtu som videl jeho polohu, tep a podobne.“

„Stáva sa často, že chlapec cestou do školy spí?“ pýta sa ešte. Sklopím zrak.

„Výnimočne,“ zaklamem. Stáva sa to pravidelne. Niekedy ho v noci pristihnem, ako hrá tú simuláciu. Ale to ich predsa nemusí zaujímať.

„Dobre, to stačí,“ povie policajтка a ešte si niečo poznačí. „Na vašu adresu dorazí pokuta. Nič veľké. Ale budem k vám úprimná, pán Malina. Ako slobodný otec patríte do rizikovej skupiny. Budeme musieť podať podnet na úrad sociálnych vecí a rodiny. Tu mi to, prosím, podpíšte. Stačí priložiť prst.“

Vytreštím oči.

„Žartujete!“ rozčúlim sa. „Slobodný? Rizikový?“

„Ničoho sa nemusíte obávať, iba vás navštívi pracovník úradu. Posúdi, či dieťa pod vašou opaterou netrpí, a bude to vybavené. Ale informovať ich musíme, také sú predpisy.“

Predpisy? Štát, ktorý v prehnanej snahe robí ľuďom zo života peklo!

„Veď to je úplne absurdné, bol to len hlúpy omyl!“

Ona na mňa otrávene pozerá. Vyzerá skoro znudene. Pravdepodobne túto konverzáciu absolvovala už stovkykrát. Odsunie sa od stola a lakte si položí na kolená.

„Kým to nepodpíšete, nemôžem vám syna vydať,“ ukončí diskusiu.

Vylepšovanie imidžu polície, napadne mi. Ľudský prístup. Vydieranie. Neochotne priložím palec na skener. Na obrazovke sa zatočí koliesko a pred nami sa objaví krátky text: *Chyba 503 – služba nedostupná*

Poznám tú chybu. Nič s ňou urobiť nemôžeme. Je to totiž chyba vzdialeného servera. Nastáva, keď je preťažený, zle nakonfigurovaný alebo úplne nedostupný. Policajтка prižmúri oči. Naznačí mi, nech priložím prst znovu. Urobím to, ale výsledok je rovnaký. Skúsi obnoviť stránku. To nemala robiť. Zdlhavo písaný text zmizne v nenávratne. Protokol je úplne prázdny. Jej pohľad, ešte nedávno znudený, nahradí náhle výraz celkom iný.

*

„Museli sme to vypíňať celé znovu!“ dokončím rozhorčene. Moje dve kolegyne sa smejú. Mne do smiechu nie je. Dôvodom ale nie je trauma zo včerajších udalostí. Nebavím sa, pretože nemám rád vianočné večierky. Naša firma má podivnú záľubu organizovať ich

v malebných hoteloch mimo ruchu veľkomesta. Rozkošné. Ale ja tomu hovorím v psej riti. Za normálnych okolností by som sem vôbec nechodil. Nepotrebujem sa niekam hodinu trepať, len aby som videl, ako sa kolegovia napchávajú chlebíčkami. Odporučil mi to však terapeut. Vraj musím chodiť do spoločnosti. A tak tu stojím, v zapáchajúcom hoteli hodinu od mesta.

Pri našom stolíku stojíme traja. Moja obľúbená kolegyňa Magda je staršia pani, ktorá celý život robila v malej mestskej knižnici. Po jej zrušení sa rekvalifikovala na šikovnú testerku. Posledná z trojice je Petra. Analytička. Trochu sarkastická, ale inak tiež fajn. Keď dopili prvé víno, nabral som odvalu a vyrozprával im, čo sa mi včera stalo.

„Verili by ste, že neevidujú povolanie programátor?“ dodám ešte.

„Počula som o tom,“ prikývne Magda. „Vedú vás pod označením kodér.“

„Kodér?“ pozrie na ňu prekvapene Petra. Rozumiem jej, kodér je termín z dôb raného webu. Dnes sa používa len pejoratívne, pre pozície, kde musíte plniť zadanie bez premýšľania. Napríklad v štátnej správe. To mi pripomenie ďalšiu absurditu.

„Zisťoval som, prečo v taxíkoch nie je monitorovanie pasažierov. Podobným situáciám by sa zabránilo. Neuveríte! Ono tam je! Ale nemôžu ho používať kvôli novým zákonom o ochrane osobných údajov!“

Petra prevráti oči. „Typické. Ešte zakážu aj detektor acidity.“

„Detektor čoho?“ pozrie na ňu spoza fialových okuliarov Magda.

„Acidity. Neviete?“ Svrne zakrútime hlavami. Zaškerí sa: „Užitočná vec. Vyhodnocuje, či sa vnútri niekto nepozvracal. Každý taxík ho má. Vďaka nemu idú tie pozvracané rovno do depa k čistiacej linke.“ Odmlčí sa. „Viete, ako sa tomu depu hovorí? Zvratky a nálezy!“

Vyprskne. Keď ale vidí naše pohľady, mávne oprskanou rukou. „Stáva sa to častejšie, než si myslíte. Najhoršie je to teraz v decembri, v čase vianočných večierkov. Netrénovaná chamraď necháva obsah svojich žalúdkov priamo pod nohami.“

Magda odsunie svoj pohár a pokúsi sa rýchlo zmeniť tému: „Ako sa má malý Viktor?“ usmeje sa na mňa. „Stále po nociach hrá tú podivnú hru?“

Bolestne prikývnem.

„Akú hru?“ zaujíma sa Petra, zatiaľ čo si servítkou utiera dľaň.

„Foldit,“ odpoviem, „simulátor skladania bielkovín.“

Zdvihne obočie. „To znie ako kvalitná nuda. O čo tam ide?“

Váham, či jej to mám vôbec vysvetľovať. Skúsím to: „Dlhé bielkoviny sú vždy zmotané do hustého kľbka. Prístrojmi síce vieme zistiť ich zloženie, netušíme však, ako to kľbko vyzerá. Možností, ako ho zvinúť, je totiž astronomicky veľa. Vedci to ale potrebujú vedieť, a tak vymysleli hru, v ktorej sa ľudia snažia správny tvar zistiť.“

Ona chvíľu premýšľa a potom sa zamračí: „Keď skutočný tvar nepoznáme, ako môžu hráči vedieť, že ho našli?“

Mala už pár vín, ale stále jej to myslí. Usmejem sa a odpovedám: „Bielkoviny sa snažia ustáliť v kľbku s čo najnižšou energiou. A energia každého priestorového usporiadania sa dá vypočítať. Ak hráč nájde tvar s nižšou energiou, jeho riešenie je správnejšie než ostatné.“

Petra sústredene prikyvuje. Zdá sa, že ju táto *kvalitná nuda* celkom zaujala, a to som jej ešte nepovedal to najzaujímavejšie: „Vedecké superpočítače pracujú na rovnakej úlohe nepretržite, možných tvarov je ale tak veľa, že ich úspechy sú pomerne zriedkavé. Ukázalo sa však, že ľudia majú na skladanie zvláštny talent. S trochou cviku vedia štruktúru intuitívne odhadnúť. Superpočítaču sa človek síce nevyrovná, to ani náhodou, ale ľudí je omnoho viac. Hru hrajú desaťtisíce nadšencov. A tak superpočítačom celkom slušne konkurujú.“

Petra na mňa pozrie trochu neveriacky: „Takže tvoj syn v záujme vedy zisťuje tvar molekúl. Určite. A svišť ju potom balil do fólie...“

„Je tým úplne posadnutý,“ dosvedčí Magda a otočí sa ku mne: „Kde ho vlastne máš? Nechal si ho doma?“

Prikývnem.

„Máš pestúnku?“ usmeje sa.

Trochu sa zahanbím. „Nemám,“ priznám, „ale Viktor už nie je malý. Navyše, bývame v inteligentnom dome. Môžem ho na diaľku kedykoľvek skontrolovať, aha.“ Otvorím aplikáciu s monitoringom domu a otočím k nim telefón. Ony naň chvíľu žmúria.

„Nič nevidím,“ povie Petra. Pozriem sa na displej. Koliesko na obrazovke sa stále točí. To je zvláštne. Takto dlho sa dáta nikdy nenačítavali.

*

Viktor si z hlavy zloží *headset* pre virtuálnu realitu a opatrne ho položí pred seba na zem. V jeho izbe je úplná tma. Nemá rád tmu. Číhajú v nej zlé sily. Mimoszemšťania, ktorí experimentujú na ľuďoch. Chvíľu počúva, ale počuje iba vietor. Otočí sa, natiahne ruky pred seba a urobí pár krokov smerom k stene. Nahmatá vypínač. Stlačí. Nič. Znovu stlačí. Nič. Môže si posvietiť telefónom, napadne mu. Chvíľu šmátra, ale nepamätá sa, kam ho položil. Nahmatá dvere. Chodba. Schody. Kuchyňa. Všade tma. Obývačka. Tam si to všimne. Zmeravie od strachu. Zo vstupnej haly do obývačky preniká neprirodzené zelené svetlo. Pozerá naň a cíti, ako mu bije srdce. Pokúsi sa nazbierať odvalu. Urobí krok. Ešte jeden. Uvidí jeho zdroj. Nad vchodovými dverami tlmene svieti nápis *Východ*. Vydýchne. Vojde do vstupnej haly a v zelenom svetle nájde malú baterku. Teraz ističe. Tato ukazoval, kde sa zapínajú. V bielej skrinke na rohu domu. Otvorí vstupné dvere, zasvieti baterkou pred seba a vykročí.

Pocíti prenikavú zimu. Kráča sťažka, opiera sa doňho mrazivý vietor. Dorazí ku skrinke a posvieti na ňu. Zamknutá, zabudol vziať kľúč. Chystá sa vrátiť, keď sa ozve hromový úder: PRÁSK! Strhne sa. Hľadá zdroj zvuku. Asi iba prievan. Vráti sa k zabuchnutým dverám a priloží palec na čítačku vedľa zámku. Nič. Znovu. Nič. Všimne si, že dióda na elektrickom zámku nesvieti. Chytí guľu na dverách a zalomcuje. Ani záchvev. Zaplaví ho úzkosť. Bosé chodidlá ho už pália. Kopne do dverí. Ani sa nepohnú. Otočí sa. Najbližší príbytok je dvadsať minút cesty lesom. Tmavým temným lesom. Vidí, ako korunami čiernych stromov kmáše vietor. Vietor, ktorý ho štípe na obnažených rukách. Oprie sa chrbtom o dvere a schúli sa do kľbka. Strach ho úplne paralyzuje.

*

Odhádzam z večierku. Monitoring domu nefunguje. Skúšal som sa Viktorovi dovolať, ale nedvíhal. To bola posledná kvapka. Taxík som si našťastie nechal zaparkovaný pred hotelom, nechcel by som v tejto diere čakať na nový. Zabuchnem dvere auta, ťuknem do mobilu a taxík sa začne hýbať. Pozriem sa na palubnú dosku:

Odhadovaná doba cesty: 73 minút

Prečo som sa sem vôbec trepal, povzdychnem. Znovu vytočím Viktora. Bez úspechu. Pokoj. Proste len cez *headset* nepočuje zvonenie, vravím si. Napriek tomu premýšľam, či nezavolať nejakému známemu, aby ho skočil skontrolovať. Z mesta by sa k nemu dostal skôr.

Nie. Zbytočne panikárim. Mám podráždené nervy zo včera. Viktor je doma. Má tam všetko. Nemôže sa mu nič stať. Vezmem do ruky mobil a znovu skúsím otvoriť monitoring. Výsledok je rovnaký. Koliesko sa asi pol minúty točí a nakoniec sa namiesto dát zobrazí iba krátky text. *Služba nedostupná*. Rovnaká chyba ako včera. Mám tú hrôzu zase pred očami. Zúfale hľadanie auta. Strach. Zdesenie, keď som uvidel Viktorovu polohu tak nepochopiteľne ďaleko.

Viktorova poloha! Náramok! Cez náramok s ním síce komunikovať nemôžem, ale aspoň uvidím, či je v poriadku. Netrpezlivo ťukám do mobilu, postup už mám nacvičený. Pár ďalších klikov a... bingo! Sú tam! Aktuálne dáta. Očami hltám informácie. Je doma. Tep normálny. Akcelerometer zaznamenáva mierny pohyb. Všetko je v poriadku.

Zanorím sa nižšie do sedadla. Takto ďalej nemôžem fungovať. Chvíľu nebeží monitoring a ja panikárim, ako keby mu išlo o život. Pozriem sa z okna auta, ale vidím len tmu. Zatvorím oči a pokúšam sa relaxovať. Nemožné. Vezmem do ruky mobil a znovu skontrolujem dáta náramku. Môj pohľad upúta zvláštny detail: Viktor nie je vo svojej izbe. Prekvapí ma to. Čakal som, že celý čas strávi vo virtuálnej realite. Priblížim si mapu a znervózniem. Nie je ani vnútri domu. Čo to má byť? Prečo by chodil von?

Rozkliknem detailné informácie. Keď uvidím údaje o teplotách, stiahne mi žalúdok:

Teplota vzduchu: – 19 °C

Pocitová teplota: – 27 °C

Telesná teplota: 34,7 °C (mierna hypotermia)

Pozerám sa na to posledné číslo. Na text, ktorý je napísaný vedľa. Cítim prichádzajúcu paniku. Nie! Nepanikár. V panike sa nedá premýšľať. Premýšľaj. Tridsaťštyri celých sedem stupňov Celzia, to predsa ešte nič neznamená. Náramok monitoruje teplotu zápästia, teplota v strede tela je vyššia. Telesná teplota je komplexný údaj, nedá sa zredukovať na jedno číslo zo zápästia. Možno sa len hrabe v snehu. Ale prečo by to robil?

Mám ten zvláštny pocit. Občas ho mávam. Hlboko v mojej hlave sa niečo spojilo. Sformovala sa tam myšlienka. Moje podvedomie už vie, čo sa u nás doma stalo, ale

informáciu sa mu nedarí dostať von. Ako slovo, ktoré už-už máte na jazyku, ale jeho vysloveniu niečo bráni. Myšlienke niečo bráni. Zatvorím oči a dýcham. Pravidelne. Pomaly. Napadne mi niečo. No samozrejme! Výpadok elektriny! Asi kvôli vetru. Všetko zrazu dáva zmysel. Monitoring nefunguje, lebo vypadla elektrina. Viktor je vonku pretože v dome je úplná tma. Nemá rád tmu a vonku svieti aspoň Mesiac. Obliekol sa, išiel von a hrabe sa v snehu. Zrazu mi všetko pripadá evidentné. Nechápem, prečo mi to nenapadlo skôr.

Zarazím sa. Čo ak si nevezal kľúče? Nosí ich nerád, vždy sa spolieha na čítačku. Tá je ale iba doplnok, bez elektriny fungovať nebude.

Len pokoj. Je dobre oblečený a výpadok určite nepotrvá dlho, utešujem sa. Predstava, že sa nemôže dostať dnu, sa mi ale vôbec nepáči. Veď ani netuší, že som už na ceste domov. Môžem mu zavolať taxík. Len pre istotu. Aby sa mal kam schovať, ak nemá kľúče. Párkrát ťuknem do mobilu a... hotovo. Príjazd o dvadsaťjeden minút. Štandardný čas, kým dorazí z mesta k nám.

Zase sa zanořím do sedadla. Zvláštne. Očakával by som, že sa mi uľaví. Žiadna uľava sa ale nedostavila. Naopak, nepokoj vo mne vzrástol. Premýšľam. Niečo skutočne nesedí. Ak by išiel Viktor von na vzduch, určite by si vzal telefón. Ale ja sa mu nemôžem dovolať. Nevzal si ho. Asi išiel von iba na chvíľu. Ale prečo?

Ty idiot! Veď to vôbec nemusí byť výpadok! Môžu to byť ističe! Ten nový set na virtuálnu realitu ich už raz vyrazil. Žerie ako rýchlovarná kanvica. Ale ak Viktor išiel iba zapnúť ističe, znamenalo by to...

Zaleje ma studený pot.

Znamenalo by to, že možno nie je dobre oblečený! Ak si nevezal kľúče, neotvorí si ani ističe, ani vchodové dvere! Chvejúcimi sa rukami vezmem telefón a pozriem sa na displej.

Telesná teplota: 34,0 °C (mierna hypotermia)

Začnem panikáriť. Jeho telesná teplota klesla skoro o stupeň! Pozriem do mobilu na objednaný taxík: príjazd o osemnásť minút. Pozriem na palubnú dosku: šesťdesiatjeden minút. Tachometer: päťdesiat kilometrov za hodinu.

Predpisových päťdesiat kilometrov za hodinu! To tieto AUTONÓMNE ŠROTY nemôžu ísť ani O KÚSOK RÝCHLEJŠIE? Zavolať! Musím niekam zavolať! Okamžite!

Vezmem telefón. Údaj na obrazovke sa medzičasom zmenil. Sú pri ňom výstražné symboly a je napísaný červeným písmom:

Telesná teplota: 33,9 °C (hypotermia)

Telefón mi zdesením vypadne z rúk. Splašene ho hľadám po podlahe. Keď ho mám konečne pred sebou, všimnem si, že na displeji sa objavilo aj červené tlačidlo s výrazným textom:

PRIVOLAŤ ZÁCHRANNÉ ZLOŽKY

Áno! Sláva modernému UX! Mój prst už visí na tlačidle, keď sa zarazím. Záchranné zložky. Polícia. Protokol. Úrad sociálnych vecí a rodiny, preblesne mi hlavou. Bude z toho problém.

Spamätám sa a stlačím. Zatočí sa koliesko. Len na moment, ale pripadá mi ako večnosť.

Potom sa objaví červený rámček, v ktorom je krátky text:

Chyba 503

To je zlý sen. To nemôže byť pravda. Snažím sa nestratiť duchaprítomnosť.

Volaj! Volaj stodvanásť! Mám signál. Vytáčam.

„Tiesňová linka,“ ozve sa operátorka.

„Mój syn! Mám obavu, že je podchladený!“ poviem bez pozdravu.

„Kde sa nachádzate?“ reaguje rýchlo.

„Adresa domu je Slanice stopätnásť.“

Počujem klikanie. Čakám len krátky moment. Večnosť.

„Slanice stopätnásť?“ prehovorí konečne operátorka.

„Áno.“

„Ale podľa *mojej* lokalizácie ste pred obcou Rohaté.“

„Nie... teda áno... teda... môj syn je doma, ja ešte nie.“

„Je pri vašom synovi niekto?“

„Nie.“

„Takže s ním komunikujete vy?“

„Nie.“

Krátke ticho.

„A podľa čoho usudzujete, že váš syn môže byť podchladený?“ Myslí to profesionálne, chápem, ale vo vypätej situácii neudržím nervy:

„VIDÍM TO V DÁTACH JEHO NÁRAMKU!“ zrevem zúfalo, v očiach už mám slzy. Pokračujem pokojnejšie. „Prosím vás! Vonku je ukrutná zima! Mám podozrenie, že sa nevie dostať do domu!“

Klikanie.

„Poslala som na vašu adresu záchranné zložky.“

„Ďakujem,“ poviem, úľavu ale necítim.

„Budú u vás asi o pätnásť minút,“ dodá.

Bolešť. Vydrž, Viktor. Prest'ahujeme sa do mesta. Hneď zajtra!

„Vám žiadne nebezpečenstvo nehrozí? Cítite sa dobre?“ pýta sa ešte.

„Áno, myslím, že som v poriadku,“ poviem a ľavou rukou si masírujem pulzujúci spánok.

„V tom prípade vydržte na linke, vyplníte protokol.“

Čože?

„Dobrý deň ...“ ozve sa kovový hlas automatu.

No to určite. Zložím a hodím telefón na sedadlo spolujazdca. Vzápätí si ale uvedomím, že to bola chyba. Musím im zavolať späť. Musím vedieť, čo je s Viktorom. Vyplním aj ten prekliaty protokol, ak bude treba.

Môj telefón sa rozvibruje skôr, než ho vezmem do rúk. Volajú späť automaticky, napadne mi. Okamžite prijmem hovor a čakám strojové pokyny. Neprichádzajú.

„Haló!“ ozve sa zrazu hromový mužský hlas.

„A-áno?“ vykokcem prekvapene.

„Kačány,“ zahrmí z telefónu, „úrad sociálnych vecí a rodiny, odbor kontroly. Dostali sme včera podnet od dopravného inšpektorátu. Hovorím s pánom Mariánom Malinom?“

No to si robíš... Chcem zložiť, ale neurobím to. Nechcem sa zahrávať so zlovôľou sociálky.

„Teraz nie je vhodný čas,“ poviem a snažím sa predstierať pokoj. „Zavolajte zajtra, prosím.“

„Tak to ani náhodou!“ zaburáca. „Dobre ma počúvajte, pán Malina! O tom, kedy je a kedy nie je vhodný čas, odteraz rozhodujem ja!“

Neviem, či sa mám smiať, alebo plakať. Chystám sa zložiť, ale on pokračuje: „Vysvetlite mi to kuchynské okno!“

Čože? Nechápem. Aké kuchynské okno? Zrazu mi zapne – odbor kontroly. Prišiel na neohlásenú kontrolu! Stojí pred našim domom a vidí rozbité kuchynské okno!

„VY STE U NÁS DOMA!“ zvolám. Pôvodne to mala byť otázka, ale vykríknem to s takou radosťou, až zabudnem intonovať. Nikdy by som neveril, akú eufóriu mi môže navodiť návšteva sociálky.

„Neziapte po mne, človeče! Samozrejme, že som u vás doma! Vysvetlite mi to rozbité okno?“

Vysvetlenie je veľmi prosté: môj syn má viac rozumu ako ja.

„Rozbil ho syn, chcel sa dostať dovnútra,“ prezradím s úľavou svoju teóriu. Vzápätí si uvedomím, komu to vlastne hovorím.

„To nemyslíte vážne! On liezol tým oknom dovnútra? Cez rozbité sklo? To ste ho nenaučili používať dvere? Alebo ste ho nimi nechceli pustiť?“

Ignorujem otázky a netrpezlivo sa pýtam: „Videli ste ho? Videli ste Viktora?“

„To si teda píšete, že som ho videl! Keď som prišiel, babral sa v rozvodovej skrini! Nemohol som uveriť, že svoje dieťa nechávate manipulovať s elektrinou. Chvil'ú som si dokonca myslel, že je pod prúdom, ako sa celý triasol!“

Vrátil sa s kľúčmi zapnúť ističe, premýšľam. A trasie sa. Vďaka bohu! To znamená, že podchladenie nie je závažné. Môže sa ohriať vo vani. Pri kritickom podchladení by ho horúca voda mohla zabiť.

„Kde je teraz? Ste pri ňom?“ pýtam sa naliehavo.

„Nie som,“ odpovedá podráždene, „a viete prečo? Váš fagan mi tresol vchodovými dverami rovno pred nosom! To je výchova. Ani sa nepozdravil! Môžete mi láskavo prezradiť, kde sa nachádzate vy?“

„Som na ceste domov. Potrebujem, aby ste...“ nedokončím, Kačány ma preruší.

„To mi chcete povedať,“ ziape po mne, „že ste nechali syna bez dozoru? To je vám úplne jedno, že vám hrozí odňatie starostlivosti?“

„Môžete ma, *PROSÍM*, počúvať!“ začnem kričať pre zmenu ja. „Na vaše debilné kecy teraz nie som zvedavý! Môj syn je podchladený a potrebuje starostlivosť. Môžete sa k nemu dostať cez kuchynské okno?“

Chvíľa ticha.

„Idem za ním,“ povie. Jeho hlas sa zmenil. Zrazu je mierny. Pokojný. Odhodlaný. Nikdy by som taký hlas v jeho registri nečakal. V telefóne počujem kroky. Alebo skôr beh.

„Postarám sa oňho, nemajte obavy,“ zadychčí. Upokojí ma to. Ani nie to, čo povedal, ako skôr ten jeho hlas. Viem, že už sa nemusím báť. Už je po všetkom. Pri Viktorovi je dospelý človek.

„Ďakujem,“ poviem s úľavou.

Beh sa zastaví. Asi už je pri okne.

„Váš syn bude v poriadku...“ odmlčí sa, „... ale zato vy...“ z telefónu sa vyvalí explózia nenávisti a pohrdania, „... vy máte *veľký* problém!“ zloží.

Urobí sa mi ťažko. Predkloním sa a... BLEH! Obsah môjho žalúdka leží na podlahe auta. S veľkou námahou sa vystriem. Dohliadne na neho, vravím si. Každú chvíľu prídu aj zdravotníci. Už je po všetkom. Už je dobre.

Až teraz si uvedomím, aký som vyčerpaný. Ruky sa mi trasú a pulzuje mi v spánkoch. Snažím sa na palubnej doske zistiť čas príchodu domov, ale môj zrak zaujme niečo iné. Podivná blikajúca kontrolka. Zatočí sa mi hlava. Detektor acidity, zasmejem sa v duchu. Potom stratím vedomie.

*

Odpijem si z čaju. Príjemne hreje. Rovnako ako deka, ktorú mám prehodenú cez ramená. Sedím na gauči v obývačke a vedľa mňa sedí policajtká. Pozerá sa do tabletu a rekapituluje udalosti, ktoré má zapísané v protokole: „Zdravotníci našli chlapca ležať vo vani. Cítil sa

dobre. Do nemocnice ale odviezli pána Kačányho, ktorý sa neprijemne porezal pri preliezaní okna. S chlapcom zostala policajná hliadka, ktorá počkala na váš príchod.“

Prikývnem, hoci ja by som to formuloval inak. Policajti čakali na prízemí, zatiaľ čo Viktor bol zašitý vo svojej izbe. Určite vo virtuálnej realite, darebák. Ale nech si hrá. Hlavne, že je v poriadku. Policajtká predo mňa nastaví tablet.

„Ešte mi to, prosím, podpíšte.“

Priložím palec. Roztočí sa koliesko, tablet pípne a na displeji sa zobrazí známy text. Chyba, ktorú dobre poznám. Policajtká prevráti oči. „Tieto výpadky. Posledné dni sú každú chvíľu. Nedá sa nič robiť, musíme počkať.“

Sedíme. Čakáme. Ona si v tablete niečo číta. Ja premýšľam nad *Chybou 503*. Nad chybou, s ktorou nemôžeme robiť nič, len čakať. Pripomenie mi to jeden paradox o šťastí. Ľudí vraj napĺňa riešenie problémov. Takých, na ktorých im záleží. Bola by to irónia. Väčšina ľudí si totiž myslí presný opak. Myslia si, že budú šťastní, keď žiadne starosti mať nebudú. Ale to nejde, vždy budú mať starosti. Niekedy síce len triviálne, no vždy nejaké. A riešenie trivialít určite nikoho napĺňať nebude.

Zaujímavý paradox – problém ako zdroj šťastia. Žiaľ, ľuďom občas príde do cesty problém, ktorý vyriešiť nedokážu. Problém, ktorý je mimo ich kontroly. *Chyba 503*. A potom len sedia a čakajú.

Policajtká si prestane čítať a položí tablet za seba. „Pán inžinier...“ osloví niekoho.

Prekvapene sa poobzerám, ale okrem nás v izbe nikto nie je. Zdá sa, že hovorí stále so mnou.

„Viete, čítala som si váš včerajší protokol...“

Aha, tak preto ten nezaslúžený titul. Možno ju požiadam, či to neopraví na, ehm, kodéra.

Pokračuje stíšeným hlasom: „Chcela by som vám povedať,“ sklopí zrak, „že ma veľmi mrzí, čo sa stalo vašej manželke.“

Vyrazí mi dych. *Ľudskejší prístup*.

„Ď-ďakujem.“

„Ako dlho už leží v kryocentre?“ zaujíma sa.

Zase v hrdle cítim tú hrču. „Osem mesiacov,“ zachraptím.

Smutne pokýve hlavou. „A pokročil nejaký vývoj lieku?“ pýta sa ešte.

Zakrútim hlavou. Nepokročil. A pritom je tak blízko. Chýba už len transportná molekula. Molekula, ktorá sa viaže na nádorové bunky a dopraví k nim terapeutický rádionuklid. Žiaľ, každý typ rakoviny je iný. Každý typ rakoviny potrebuje inú liečbu a inú transportnú molekulu. A tá naša zatiaľ nebola objavená. Zatiaľ.

Pred časom som sa rozhodol, že prestanem len sedieť a čakať. Prenajal som si kapacitu univerzitného superpočítača a skúsil som napísať špeciálny algoritmus. Program, ktorý automaticky testuje priestorové usporiadanie a vlastnosti bielkovín. Inšpiroval ma k tomu Viktor. Neustále hrá tú hru. Neustále skladá bielkoviny. Ľudia sa čudujú, prečo to robí. Prečo je tým taký posadnutý. Odpoveď nie je zložitá. Ale nerád ju hovorím, pretože... pretože príliš bolí.

Viktor sa snaží nájsť transportnú molekulu. Molekulu, ktorá mu môže vrátiť mamu.

Môj malý hrdina.

Mám pre neho prekvapenie. Cez víkend ho vezmem k superpočítaču a poviem mu o svojom algoritme. Konečne som ho dokončil! Už beží! Milióny malých Viktorov, ktorí virtuálne testujú vlastnosti bielkovín. Nepretržite, dňom i nocou. Dúfam, že mu to urobí radosť. Dúfam, že keď bude vedieť, že milióny virtuálnych Viktorov bez prestania usilovne pracujú, ten skutočný bude spať pokojnejšie.

Každý týždeň chodíme za Kristínou do kryocentra a hovoríme jej, čo máme nové. Je úplne jedno, že je v stave klinickej smrti. Vždy nás počúva. Pozorne. So zatajeným dychom. Posledná návšteva ale nebola veselá. Všimol som si, že pod ľavým okom jej skondenzovala kvapôčka rosy. Slza, napadlo mi. Zmlkol som. Už som nič nepovedal. Bolelo ma vidieť ju tak. Vidieť ju plakať. Ale keď som po návrate domov videl Viktora bežať do virtuálnej reality, pochopil som. Slza neznamená len smútok. Môže to byť slza dojatia. Je dojatá z toho, čo pre ňu robí.

Tvrdohlavý darebák. Tak dlho som ho od tej hry nemohol odtrhnúť, až som nakoniec musel pohnúť zadkom a začať... bojovať.

Niečo si uvedomím. Ľuďom občas príde do cesty problém, nad ktorým nemajú žiadnu kontrolu. Doteraz som si myslel, že potom len sedia a čakajú. Že upadnú do letargie alebo sebaľútosti ako ja kvôli Kristíne. Ale nemusí to tak byť. Viktor nesedel. Ak človeku na nejakom probléme skutočne záleží, je úplne jedno, či ho dokáže vyriešiť. Dôležité je iba to, či

sa rozhodne bojovať. Môže bojovať sofistikovane. Môže bojovať banálne. Môže bojovať dokonca aj čakáním. Ale musí čakať preto, že chce. Nie preto, že rezignuje. Od tohto rozhodnutia totiž záleží, či bude ťažký údel človeka ubíjať, alebo naplniť odhodlaním.

Viktor sa rozhodol bojovať. Ja som sa vďaka nemu rozhodol bojovať tiež.

*

„Pán Malina, chcela by som vám povedať niečo... niečo, čo vás nepoteší.“

Zamyslene sa pozriem na policajtku. Ona napätým hlasom pokračuje: „Viete, hovorila som s pánom Kačánym, predtým než ho odviezli. A mám obavu, že váš posudok... že nebude vôbec dobrý.“

Rozbúši sa mi srdce. Inokedy by som asi začal panikáriť, zúfať alebo zúriť. Ale teraz nie. Viem, že Viktor a ja sa bez boja nevzdáme.